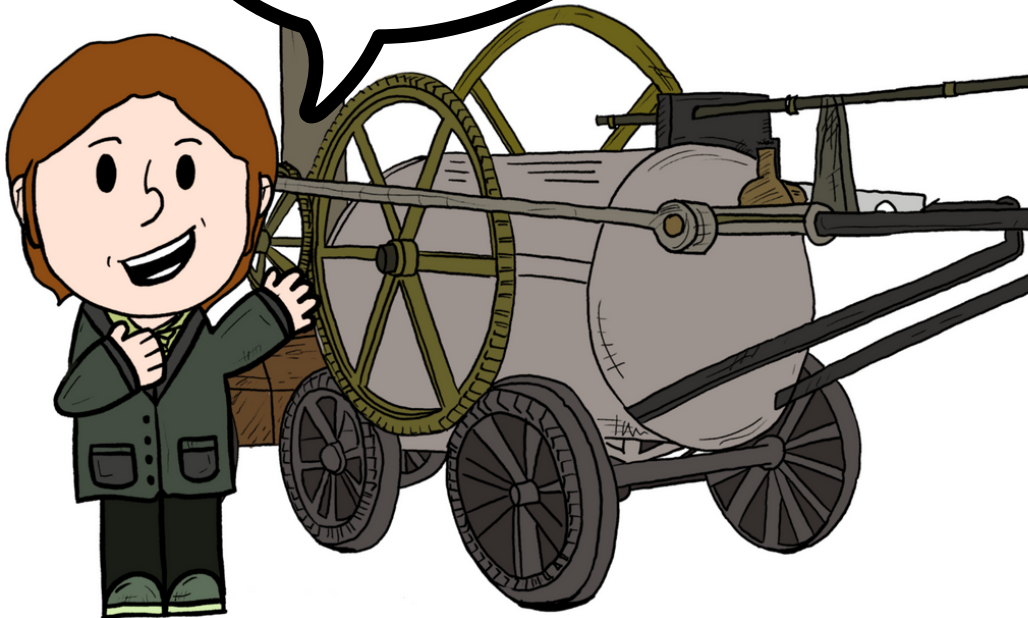

Ffeil Ffeithiau

Helo! Richard Trevithick ydw i a dyma 'Locomotif Penydarren.

Ar Chwefror 21ain, 1804, y locomotif stêm hwn oedd y locomotif/trên ager cyntaf yn y byd i gludo pobl a nwyddau!

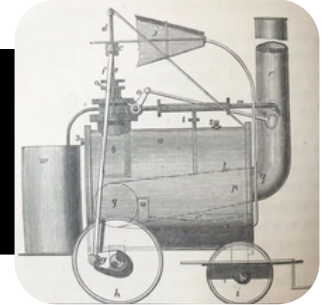
Fe wnes i losgi glo i gynhesu'r dwr y tu mewn i'r injan, yna stêm yn cronni ac yn gwthio'r pistons, y cogiau a'r olwynion.

Cartref teuluol Trevithick

Cafodd Richard ei eni yng Nghernyw yn 1771. Yn yr ysgol fe wnaeth athro disgrifio fe fel disgybl anufudd, araf, cyndyn ac yn fachgen llychwin... Yr oedd yn hoff iawn o astudio peirannau stem yn y mwynfeydd lle oedd ei dad yn gweithio.

Roedd yn dyfeisio peirannau stem ei hun ac erbyn 1801, yr oedd wedi dyfeisio'r 'Puffing Devil', locomotif a oedd yn cael eu defnyddio ar strydoedd Cernyw.

Y 'Puffing Devil'

'Catch me who can', 1808

Ni fuodd y Penydarren yn llwyddiant mawr, felly wnaeth Trevithick sefydlu trac reilffordd yn Llundain a chynnig teithiau am bris. Yr oedd yn cael eu hadnabod fel y locomotif 'Catch me Who can'

Roedd Richard yn teithio ar draws y byd yn dyfeisio a marchnata technoleg stem. Er y peirannau a marchnata ni ddaeth yn gyfoethog. Bu farw yn 1833. Fe wnaeth eu ffrindiau gasglu arian tuag at gladdu mewn bedd diennw.

Richard Trevithick

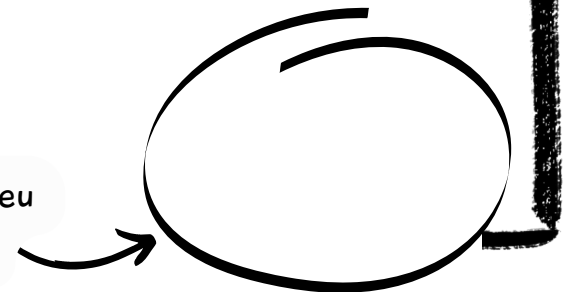
Dyluniwch eich
Locomotif
Stêm eich hun
gyda Richard Trevithick

AMGUEDDFA
CYMRU

Allwch chi ddylunio eich locomotif eich hun yn y blwch isod? Meddyliwch sut y gall edrych, a fyddai'n rhedeg ar gledrau a hyd yn oed beth oedd yn ei bweru; nid oes rhaid iddo gael ei bweru ag ager fel un Richard! Gwnewch yn siŵr eich bod chi'n ychwanegu llawer o liw hefyd!

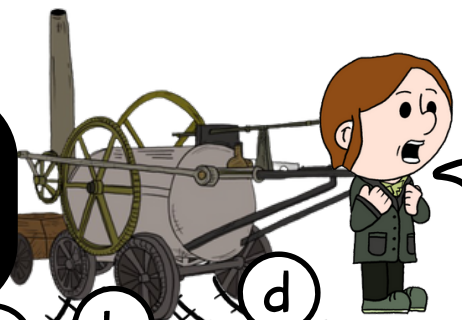
Beth sy'n rhoi pŵer i'ch Locomotif? Ynni adnewyddadwy? Trydan? Glo? Neu ddyfais arall yn gyfan gwbl! Tynnwch lun neu ysgrifennwch yr ateb yma

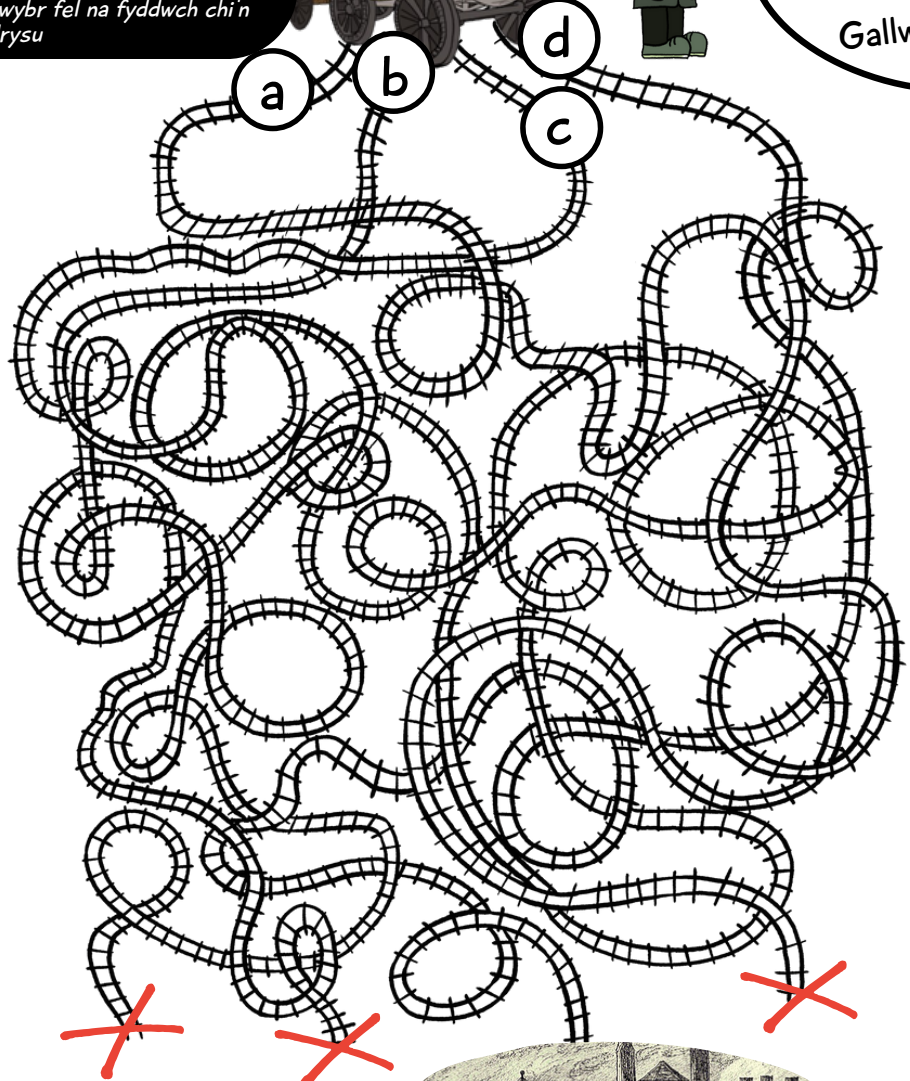
Trevithick

Dilynwch y traciau a darganfod pa un sy'n arwain i Benydarren

*Awgrym! Defnyddiwch liwiau gwahanol ar bob llwybr fel na fyddwch chi'n drysu

Fedra i ddim ffeindio fy ffordd nôl i Waith Haearn Penydarren! Gallwch chi helpu?

Pa drac aeth yn ôl i Benydarren?

- Rhestr geiriau:
- Trevithick
- Crawshay
- Haearn
- Ager
- Penydarren
- Homfray
- Tramffordd
- Glo
- Rheiliau
- Locomotif

Allwch chi ddod o hyd i'r geiriau hyn yn y chwilair isod? Croeswch nhw mas wrth i chi ddod o hyd iddyn nhw

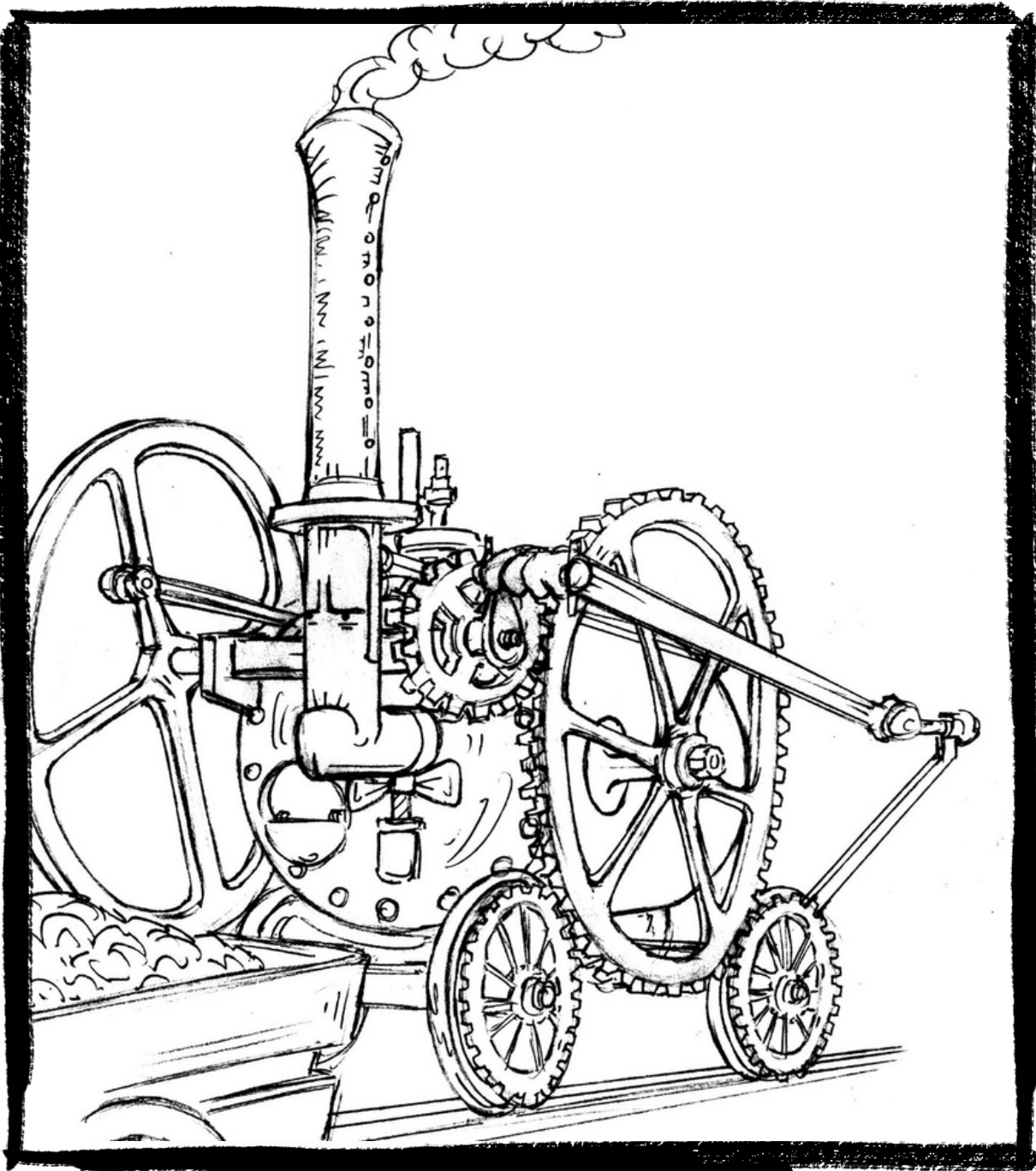
i	r	t	r	a	m	f	f	o	r	d	d	f	d	f
e	v	j	g	q	w	z	k	x	f	z	w	v	d	y
m	i	k	j	p	h	a	e	a	r	n	s	t	r	l
k	k	f	w	e	y	r	m	d	i	v	g	p	v	c
f	h	y	h	p	e	n	y	d	a	r	r	e	n	r
l	o	c	o	m	o	t	i	f	j	r	h	t	k	o
m	m	p	h	b	y	k	t	w	e	j	e	r	w	c
r	f	o	q	n	d	r	j	k	k	t	i	e	u	r
m	r	s	y	r	o	x	d	n	e	k	l	v	b	a
c	a	g	e	r	q	r	s	y	s	q	i	i	y	w
n	y	t	f	x	q	o	u	h	o	z	a	t	d	s
v	l	q	x	w	g	n	a	g	m	a	u	h	m	h
s	a	c	l	g	l	d	c	y	k	x	c	i	w	a
i	h	o	o	n	o	k	z	s	q	o	i	c	r	y
v	b	f	g	p	d	u	x	j	l	p	j	k	v	b

Gweithgareddau Gwych

AMGUEDDFA
CYMRU

Trevithick

Sylwch ar y gwahaniaeth! Mae 8 peth wedi eu tynnu oddi ar y llun o Locomotif Penydarren ar y gaelod. Allwch chi ddod o hyd iddyn nhw i gyd? Rhowch gylch o'u cwmpas pan fyddwch chi'n dod o hyd iddyn nhw.

Ychwanegwch ychydig o liw i'r locomotif!

